

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA
NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Rijeka, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	11
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	14
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	21
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	23
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	25

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/16-10/41
URBROJ: 613-10-16-26

Rijeka, 8. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Karlovačke županije (dalje u tekstu: Županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 8. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za mineralne sirovine
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknade za mineralne sirovine te izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su utvrđene značajnije nepravilnosti i nedostaci te su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kremenji pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko - građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije.

Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije. Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji. Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fiksni dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dospijeva petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50,0 % gradu, odnosno općini, a 50,0 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog Strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu Strategije u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), strategija gospodarenja mineralnim sirovinama na državnoj razini nije donesena, niti je Županija izradila rudarsko-geološku studiju.

Odredbama Prostornog plana Županije iz listopada 2008. je određeno da je na postojećim eksploatacijskim poljima koja imaju lokacijsku dozvolu odnosno odobrenje za rudarske radove, moguće i dalje eksploatirati u skladu s uvjetima u kojima su odobrena. Također je određeno da se za eksploatacijska polja koja su u postupku izdavanja rudarske i lokacijske dozvole, treba predvidjeti da se radovi na tehničkoj i biološkoj sanaciji provode u što većoj mjeri tijekom trajanja eksploatacije. Za eksploatacijska polja koja se nalaze u prostoru predloženom za zaštitu (park prirode i zaštićeni krajolik), po isteku koncesije važeće na dan 20. travnja 2001., moraju se sanirati i zatvoriti. Odredbama Prostornog plana utvrđeno je da se sanacija područja eksploatacije mineralnih sirovina može provesti kao krajobrazno oplemenjivanje ili kao prenamjena za neku drugu djelatnost, sukladno prostornim planovima uređenja jedinica lokalne samouprave.

U tablici broj 1 daje se pregled prostora na području Županije na kojima se eksploatiraju mineralne sirovine za proizvodnju građevinskog materijala, te prostora na kojima se prije vršila eksploatacija.

Tablica broj 1

Prostori na kojima su izvođeni ili se izvode rudarski radovi
na području Županije

Redni broj	Naziv prostora	Grad ili općina na čijem se području prostor nalazi	Vrsta mineralne sirovine na koju se prostor odnosi
	1	2	3
1.	Zvečaj	Grad Duga Resa	Tehničko-građevni kamen
2.	Smuta	Grad Ogulin	
3.	Kostelići		
4.	Zrnić poljana		
5.	Rasnica		
6.	Bijela draga		
7.	Gavani		
8.	Mali vuković		
9.	Kuzma		
10.	Dragojević		
11.	Cvitovići		
12.	Barilović	Općina Barilović	
13.	Ponorac		
14.	Belaj		
15.	Plaškarica	Općina Bosiljevo	
16.	Batnoga	Općina Cetingrad	
17.	Vrh kapele	Općina Josipdol	
18.	Loskunja	Općina Krnjak	
19.	Čukur		
20.	Brod		
21.	Kremešnica		
22.	Kremešnica-Lasinjski sjeničak	Općina Lasinja	
23.	Crna draga		
24.	Jarče polje		
25.	Japaga	Općina Netretić	
26.	Grabovac	Općina Rakovica	
27.	Bročanac		
28.	Blata		
29.	Tounj	Općina Tounj	
30.	Johovo	Općina Vojnić	
31.	Loskunja-Vojnić		
32.	Pobijenka		
33.	Brezovi rebar	Grad Karlovac	Građevinski pijesak i šljunak
34.	Donja Jelsa		Ciglarska glina
35.	Rečica		Općina Vojnić
36.	Kokirevo		
37.	Ivošević Gaj		
38.	Mazalica		
39.	Basarovac		

Četiri eksploatacijska polja keramičke gline (Kokirevo, Ivošević Gaj, Mazalica i Basarovac) su u nadležnosti Ministarstva gospodarstva. U Prostornom planu Županije su određene površine za eksploataciju kao postojeća eksploatacijska polja, te do donošenja karte ležišta mineralnih sirovina nije moguće povećanje površina eksploatacijskih polja iznad površina koje su navedene u prostornom planu.

Za eksploatacijska polja Kokirevo, Ivošević gaj, Mazalica i Basarovac, određeno je da će se način korištenja utvrditi prostornim planom Općine Vojnić.

Prema odredbi članka 56. Zakona o koncesijama, davatelji koncesija dužni su dostaviti Ministarstvu financija godišnji i srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija, koji moraju biti usklađeni. Godišnji plan davanja koncesija sadrži osobito planirani broj koncesija, predviđene vrste i predmete koncesija, rokove na koje se koncesije planiraju dati, pravnu osnovu za davanje koncesije, procijenjenu godišnju naknadu za pojedinu koncesiju, popis ugovora o koncesiji koji istječu u godini na koju se plan odnosi s napomenom za koje se koncesije planira novi postupak davanja koncesije te obrazloženjem razloga za eventualno neplaniranje davanja nove koncesije. U srednjoročnom planu davanja koncesija navode se gospodarska i druga područja u kojima se planiraju dati koncesije, građevine koje će se graditi, odnosno djelatnosti koje će se obavljati na temelju koncesije, planirani rashodi za koncesije i prihodi od koncesija, ocjena očekivane gospodarske koristi od planiranih koncesija te drugi elementi od značaja za provedbu učinkovite politike koncesija.

Ured državne uprave izradio je godišnje planove davanja koncesija za 2014., 2015. i 2016., te dostavio Ministarstvu financija. Godišnji plan davanja koncesija za 2015. sadrži jednu planiranu koncesiju za eksploataciju tehničko-građevnog kamena na rok deset godina i jednu koncesiju na dvije godine produljenja roka trajanja koncesije, na temelju Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama. Osim Ureda državne uprave u Karlovcu, ispostava Ogulin sastavlja godišnje planove davanja koncesija za područje koje obuhvaća (Grad Ogulin, te općine Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj). Ured državne uprave ispostava Ogulin sastavio je planove davanja koncesija za 2014., 2015. i 2016. te ih dostavio Ministarstvu financija. Srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija Ured državne uprave nije sastavljao.

Na temelju odredbe članka 21. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), doneseni su godišnji planovi rada za 2014., 2015. i 2016., koji sadrže opći prikaz zadaća i poslova Ureda državne uprave u vezi s dodjelom koncesija iz područja rudarstva u određenoj godini.

Državni ured za reviziju nalaže donositi srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama, te predlaže objediniti plan davanja koncesija za Ured državne uprave.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava, popis rudarskih gospodarskih subjekta za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala i prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekta propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 142/13), koji je stupio na snagu 7. prosinca 2013.

Ured državne uprave vodi registar eksploatacijskih polja na propisanim obrascima koji su uloženi u registrator. Upisano je 39 eksploatacijskih polja, od kojih se na 13 eksploatacijskih polja izvode rudarski radovi, na sedam eksploatacijskih polja se ne izvode rudarski radovi jer je koncesionarima istekla koncesija, na 15 eksploatacijskih polja ovlaštenici nisu ishodili rudarsku koncesiju, a četiri eksploatacijska polja keramičke gline su u nadležnosti Ministarstva gospodarstva. Za dva eksploatacijska polja (Kremešnica-Lasinjski sjeniĉak i Crna draga) ĉiji ovlaštenici nisu u roku ishodili rudarsku koncesiju, Ured državne uprave nije do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.) prenio ovlaštenje eksploatacijskih polja na Republiku Hrvatsku.

Odredbom ĉlanka 167. stavaka 5. i 7. Zakona o rudarstvu, propisano je da fiziĉka ili pravna osoba, kojoj je rješenjem odobreno eksploatacijsko polje mineralnih sirovina i koja nije ishodila koncesiju za eksploataciju u odreĉenom roku, gubi pravo na eksploatacijsko polje istekom toga roka, neovisno o roku na koji je utvrĉeno eksploatacijsko polje, te ovlaštenik polja po sili zakona postaje Republika Hrvatska.

U zbirke isprava pohranjeni su svi podaci bitni za svako eksploatacijsko polje zasebno, te su uloženi u poseban omot. Vodi se popis svih rudarskih gospodarskih subjekata u skladu s navedenim Pravilnikom. Ministarstvu gospodarstva dostavljaju se podaci o svim traženim istraženim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina, odnosno podaci o svim rudarskim gospodarskim subjektima uvedenim u registre, te svi upravni akti kojima se rudarskim gospodarskim subjektima odobrava istraivanje mineralnih sirovina, utvrĉuju eksploatacijska polja mineralnih sirovina te daju koncesije za eksploataciju.

Prema odredbi ĉlanka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Oblik i voĉenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, ĉuvanje i zaštita podataka, te voĉenje evidencije o naknadama za koncesiju ureĉeni su odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13). Registar koncesija središnji je izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektroniĉka evidencija svih ugovora o koncesijama danim na podruĉju Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija. Ured državne uprave vodi propisane evidencije vezane uz eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Registar koncesija (baza podataka) vodi se u elektroniĉnom obliku pomoću raĉunalnog programa. Svi potrebni podaci se prikupljaju i unose u Registar koncesija, a dokumentacija je odložena kronološkim redom. Pregled i unos podataka u registar koncesija omogućen je Uredu državne uprave preko mrežnih stranica (Interneta) uz korištenje SMART kartice. Ured državne uprave u Karlovcu, te Ured državne uprave ispostava Ogulin nakon sklapanja ugovora o koncesiji dostavlja Ministarstvu financija ispunjeni obrazac (Prijava za upis ugovora o koncesiji) i ugovor o koncesiji. Podaci o koncesiji se upisuju u Registar koncesija, a koncesionaru se dodjeljuju dva identifikacijska broja ugovora (dalje u tekstu: ID broj) zbog praćenja fiksnog i varijabilnog dijela naknade za koncesiju.

Ured državne uprave, na temelju obrasca Prijava za upis naknade za koncesiju (u daljnjem tekstu UPK obrazac), upisuje u Registar koncesija podatke o zaduženju koncesionara (potraživanja) za varijabilni dio naknade za koncesiju, dok se za fiksni dio upisuje zaduženje na temelju obračuna. Ured državne uprave ispostava Ogulin, UPK obrasce dostavlja u Ministarstvo financija koji podatke iz UPK obrazaca unose u Registar koncesija. Uvidom u Registar koncesija, utvrđeno je da pojedini koncesionari na eksploatacijskim poljima (Mali vuković i Rečica) imaju dodijeljena dva varijabilna ID broja, a jedan fiksni ID broj. Prema obrazloženju Ureda državne uprave, ako se radi o nastavku koncesije s istim koncesionarom na istom eksploatacijskom polju, dodjeljuje se novi varijabilni ID broj dok fiksni ID broj ostaje isti. Registar koncesija prikazuje povijesne podatke, te osim aktivnih ugovora prikazuje i one kojima je istekla koncesija. Računalni program Registra koncesija ne omogućava pregled potraživanja (zaduženja) na određeni datum u godini već samo na dan pregleda. Zbog navedenog, obrada podataka je bila otežana tijekom obavljanja revizije.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina. Obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama ne odnosi se na morsku sol ili građevinski pijesak i šljunak iz morskog dna. Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li rudarski gospodarski subjekti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Također, Ured državne uprave nema saznanja dostavljaju li koncesionari Ministarstvu gospodarstva podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina. Većina koncesionara dostavljala je Uredu državne uprave podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina na obrascu (Evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina), koji je propisan Pravilnikom o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina. Ured državne uprave je slao obavijesti koncesionarima o obvezi dostave navedenih obrazaca.

S obzirom da Ured državne uprave dostavljene podatke nije analizirao i sistematizirao te da dijelom koncesionari nisu dostavljali podatke u kontinuitetu za svaku godinu eksploatacije, Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim podacima o eksploataciji, odnosno ukupnoj količini eksploatiranih mineralnih sirovina do konca 2015.

Državni ured za reviziju predlaže za dva eksploatacijska polja (Kremešnica-Lasinjski sjeničak i Crna draga), čiji ovlaštenici nisu u roku ishodili rudarsku koncesiju, provesti postupak prijenosa ovlaštenja na Republiku Hrvatsku. Nadalje, predlaže da se UPK obrasci iz ispostave Ogulin dostavljaju u Ured državne uprave Karlovac zbog unosa podataka u Registar koncesija, a za koje zaposlenica Ureda državne uprave u Karlovcu ima ovlaštenje. Također, predlaže se pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je u lipnju 2012. Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje. Prema navedenom Pravilniku, poslovi iz područja rudarstva obavljaju se u Službi za gospodarstvo. Obavlja ih jedan zaposlenik (upravni savjetnik za rudarstvo, poljoprivredu i šumarstvo), koji obavlja i druge poslove iz djelokruga Ureda državne uprave. Upravni savjetnik za rudarstvo, poljoprivredu i šumarstvo obavlja poslove rudarstva za područje cijele Županije, osim za područje Grada Ogulina te općina Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj, za koje navedene poslove obavlja voditelj ispostave Ogulin.

Rješenjem Ureda državne uprave iz studenoga 2015., trgovačkom društvu odobreno je dodatno istraživanje mineralnih sirovina tehničko-građevnog kamena na postojećem eksploatacijskom polju Plaškarica. Istraživanje nije završeno, a rok do kada je trgovačko društvo dužno izraditi Elaborat o rezervama mineralne sirovine je ožujak 2017. Za odobreno dodatno istraživanje na postojećem eksploatacijskom polju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ukupno utvrđene obveze za naknadu do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.) u iznosu 16.105,00 kn su u cijelosti naplaćene.

Od 35 odobrenih eksploatacijskih polja na području Županije na kojima se eksploatiraju ili su se prije eksploatirale mineralne sirovine za proizvodnju građevinskog materijala, na 13 eksploatacijskih polja se izvode rudarski radovi i zaključeni su ugovori, na sedam eksploatacijskih polja se ne izvode rudarski radovi jer je koncesionarima istekla koncesija, a na 15 eksploatacijskih polja ovlaštenici nisu ishodili rudarsku koncesiju.

U tablici broj 2 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, te podaci o obvezama uplate fiksnog dijela naknade za mineralne sirovine prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 2

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Obveza ovlaštenika polja	Uplaćena naknada	Nenaplaćeno s kamatama
1	2	3	4	5	6	
Tehničko-građevni kamen						
1.	Zvečaj	14.9.2015 - 31.12.2050.	22,20	117.109,00	117.109,00	0,00
2.	Smuta	30.4.2014. - 31.12.2034.	4,30	27.375,00	27.385,00	0,00
3.	Kostelići	12.6.1998. - 31.5.1999.	9,30	49.148,00	57.041,00	0,00
4.	Zrnić poljana	30.4.1996. - 31.10.1996.	2,00	11.213,00	11.882,00	0,00
5.	Rasnica	22.8.2000. - 30.9.2001.	35,92	-	-	-
6.	Bijela draga	30.4.1996. - 31.10.1996.	1,78	9.899,00	10.498,00	0,00
7.	Gavani	10.6.2014. - 31.12.2050.	9,30	59.443,00	71.961,00	0,00
8.	Mali vuković	11.9.2013. - 31.12.2024.	3,60	22.844,00	23.372,00	0,00
9.	Kuzma	25.3.2004. - 25.3.2005.	2,68	11.736,00	11.936,00	0,00
10.	Dragojević	26.3.2004. - 26.3.2005.	2,00	17.236,00	17.238,00	0,00
11.	Cvitovići	29.9.2000. - 24.2.2006.	3,19	-	-	-
12.	Barilović	5.4.2001.-	6,30	39.996,00	40.001,00	0,00
13.	Ponorac	13.9.2006. - 13.9.2011.	3,04	14.084,00	14.324,00	0,00
14.	Belaj*	-	0,80	-	-	-
15.	Plaškarica(stari)**	31.1.1996. - 31.5.1996.	23,50	170.932,00	141.196,00	29.736,00
	Plaškarica (novi)			16.105,00	16.105,00	0,00
16.	Batnoga	29.3.2004. - 29.3.2005.	4,00	23.291,00	23.692,00	0,00
17.	Vrh kapele	10.3.1997. - 31.10.1997.	1,30	6.997,00	7.415,00	0,00
18.	Loskunja	6.12.2006. - 12.9.2016.	5,69	35.847,00	37.035,00	0,00
19.	Čukur	11.3.2008. - 31.12.2009.	9,70	0,00	0,00	0,00
20.	Brod	24.9.2004.-	3,49	22.082,00	22.071,00	11,00
21.	Kremešnica	20.11.2003.-20.11.2004.	26,60	209.477,00	210.357,00	0,00
22.	Kremešnica-Lasinjski sjeničak	6.9.2007. - 31.12.2011.	1,98	12.977,00	12.976,00	1,00
23.	Crna draga	3.11.2006. - 1.11.2008.	1,69	11.114,00	11.113,00	1,00
24.	Jarče polje	26.9.1197.-	13,00	59.996,00	60.022,00	0,00
25.	Japaga	9.2.2001. - 31.12.2001.	11,45	0,00	0,00	0,00
26.	Grabovac	25.3.2004. - 25.3.2005.	5,14	30.164,00	30.678,00	0,00
27.	Bročanac	3.5.2001.-3.5.2002.	12,90	85.392,00	90.802,00	0,00
28.	Blata	10.3.1997. - 31.10.1997.	1,40	7.826,00	8.294,00	0,00
29.	Tounj (stari)**	20.7.1992. - 20.7.1994.	48,50	500.856,00	169.350,00	331.506,00
	Tounj (novi)			122.131,00	183.472,00	
30.	Johovo	15.10.1998. -	8,00	42.594,00	0,00	42.594,00
31.	Loskunja-Vojnić	29.1.2014. - 31.12.2054.	6,80	53.373,00	53.373,00	0,00
32.	Pobijenka	25.11.1997. - 5.11.1998.	18,00	113.400,00	135.390,00	0,00
Građevinski pijesak i šljunak						
33.	Brezovi rebar	21.7.2000.-21.7.2001.	22,08	205.301,00	205.301,00	0,00
34.	Donja Jelsa	3.11.1997.-3.11.1998.	41,25	-	-	-
Ciglariska glina						
35.	Rečica	28.2.2013.-30.5.2037.	62,94	768.371,00	768.371,00	0,00
Ukupno			435,82	2.878.309,00	2.589.760,00	403.849,00

* Ured državne uprave nema podataka o eksploatacijskom polju Belaj

**Na eksploatacijskim poljima Plaškarica i Tounj prijašnji ovlaštenici polja nisu podmirili dug nastao prijašnjih godina.

Od početka primjene naplate fiksnog dijela naknade za koncesiju do travnja 2016. utvrđene su obveze u iznosu 2.878.309,00 kn, koje su najvećim dijelom naplaćene zajedno s pripadajućim kamatama u iznosu 2.474.460,00 kn, a nenaplaćeno je 403.849,00 kn, dok preplata iznosi 115.300,00 kn. Ovlaštenici na eksploatacijskim poljima Smuta, Kostelići, Zrnić poljana, Bijela draga, Gavani, Mali vuković, Kuzma, Dragojević, Barilović, Ponorac, Vrh Kapele, Loskunja, Kremešnica, Jarče polje, Grabovac, Broćanac, Blata, Tounj (novi) i Pobijenka su preplatili naknadu u ukupnom iznosu 115.300,00 kn. Za eksploatacijska polja Rasnica, Cvitovići, Belaj i Donja Jelsa u Registru koncesija nema podataka.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine odnosno naknade za površinu eksploatacijskog polja obračunane su i naplaćivane u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011., Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014., s time da su pojedinim ovlaštenicima naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Potraživanja u iznosu 403.849,00 kn odnose se u najvećem dijelu na eksploatacijska polja Tounj u iznosu 331.506,00 kn, Johovo u iznosu 42.594,00 kn i Plaškarica u iznosu 29.736,00 kn. Uvidom u Registar koncesija, na eksploatacijskom polju Tounj (stari) vodi se potraživanje za fiksni dio naknade za koncesiju u iznosu 331.506,00 kn, a odnosi se na obračun naknade za 2011., 2012. i 2013., uvećano za obračunane kamate. U studenom 2010. otvoren je stečajni postupak nad koncesionarom, o čemu je Ured državne uprave ispostava Ogulin zaprimio obavijest u listopadu 2011. Navedena potraživanja su nastala nakon pokretanja stečajnog postupka.

U lipnju 2013. Ured državne uprave je zaključio ugovor o koncesiji na eksploatacijskom polju Tounj s novim koncesionarom, te je stari ugovor o koncesiji prestao važiti. S obzirom da se za starog koncesionara vodi zaduženje za plaćanje fiksnog dijela naknade za 2013. u cjelokupnom iznosu, a ugovor je prestao važiti u lipnju 2013., trebalo je umanjiti potraživanja. U svibnju 2014. i veljači 2016. Ured državne uprave ispostava Ogulin poslao je Ministarstvu financija upit za postupanje za potraživanja od koncesionara (stari) za kojeg je u tijeku stečajni postupak. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), nije dobiven odgovor.

Za eksploatacijsko polje Johovo u Registru koncesija se vodi potraživanje za fiksni dio naknade u iznosu 42.594,00 kn, koji se odnosi na obračun za 2010. i dio 2011., te obračunane kamate. Osim toga, koncesionar nije podmirio obvezu plaćanja varijabilnog dijela naknade u iznosu 404.891,00 kn. U veljači 2001. zaključen je ugovor o eksploataciji mineralnih sirovina na eksploatacijskom polju Johovo na deset godina. Koncesionar nije uredno plaćao naknadu za koncesiju, o čemu je Ured državne uprave slao obavijesti o nepodmirenoj naknadi te obavijestio i Općinsko državno odvjetništvo i Ministarstvo financija. Ministarstvo financija je izvršilo dva nadzora u listopadu 2011. i siječnju 2013., o čemu su sastavljena rješenja te određeni rokovi za uplatu naknade s kamatama. U veljači 2015. Ured državne uprave je podnio zahtjev Općinskom državnom odvjetništvu u Karlovcu za pokretanje postupka radi naplate naknade za koncesiju. U skladu s odredbama članka 58. stavka 5. Zakona o rudarstvu, eksploatacijsko polje Johovo je prenijeto na Republiku Hrvatsku jer je ugovor o koncesiji zaključen s koncesionarom, istekao u veljači 2011. Za eksploatacijsko polje Johovo, koncesionar je u rujnu 2015. brisan iz sudskog registra. U ožujku 2016. Ured državne uprave je zatražio od Ministarstva financija, mišljenje o mogućnosti brisanja duga s obzirom da koncesionar više ne postoji u sudskom registru.

Za eksploatacijsko polje Plaškarica u Registru koncesija se vodi potraživanje u iznosu 29.736,00 kn koje se u iznosu 25.906,00 odnosi na potraživanja prijavljena u ožujku 2015. kao tražbina u predstečajnoj nagodbi koncesionara, a ostatak u iznosu 3.830,00 kn odnosi se na obračunane kamate nakon otvaranja predstečaja koncesionara. Prema mišljenju Ministarstva gospodarstva, na navedenom eksploatacijskom polju raskinut je ugovor o koncesiji s koncesionarom u veljači 2015. Proveden je postupak javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije.

Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspekcijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo. Također je dužan do 1. lipnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu financija izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara, a osobito u odnosu na plaćanje naknade za koncesiju, poduzete radnje vezane uz nadzor rada koncesionara, pokrenute mjere prisilne naplate naknade za koncesiju i drugih novčanih obveza po osnovi nalaza/rješenja inspekcijskih i drugih službi, raskinute ugovore o koncesiji i one koji su u procesu raskida, poslovanje koncesionara kada je to društvo posebne namjene, izvršenje podugovora i ugovora s takvim svojstvom koje je zaključio koncesionar, a koji su vezani uz ugovor o koncesiji, te druge bitne podatke o izvršenju ugovora o koncesiji. Izvješće se dostavlja na obrascu koji Ministarstvo financija objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Ured državne uprave je pratio izvršavanje plaćanja naknade za koncesiju pribavljanjem od koncesionara UPK obrasce. Također je Ministarstvu financija, na propisanom obrascu, redovito dostavljao izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara. Ured državne uprave u Karlovcu i ispostavi Ogulin sastavljali su odvojena izvješća.

Državni ured za reviziju predlaže objediniti izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara na propisanom obrascu.

U tablici broj 3 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su izdana odobrenja za izvođenje rudarskih radova i zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, prema podacima Ureda državne uprave sa stanjem iz travnja 2016.

Tablica broj 3

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za koja su zaključeni ugovori o koncesiji te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine, travanj 2016.

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (novčana naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Obveze koncesionara	Uplaćena naknada	Nenaplaćeno s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko-građevni kamen					
1.	Zvečaj	17.10.2011.-31.10.2021.	660.444,00	683.154,00	0,00
2.	Smuta	29.9.2014.-31.12.2022.	136.787,00	172.446,00	0,00
3.	Kostelići	17.10.2008.-31.12.2012.	331.991,00	345.243,00	0,00
4.	Rasnica	14.9.2001.-2003.	299.967,00	299.967,00	0,00
5.	Gavani*	3.9.2014.-31.12.2024.	754.135,00	779.562,00	0,00
6.	Mali vuković	3.10.2013.-31.12.2024.	147.686,00	147.703,00	0,00
7.	Barilović	22.10.2003.-22.10.2028.	1.603.149,00	1.603.170,00	0,00
8.	Plaškarica	29.10.2007.-18.2.2015.	458.985,00	458.985,00	0,00
9.	Batnoga	20.11.2015.-20.11.2025.	0,00	0,00	0,00
10.	Loskunja	5.6.2006.-12.9.2016.	560.369,00	560.369,00	0,00
11.	Brod	19.4.2000.-19.4.2015.	144.259,00	144.264,00	0,00
12.	Kremešnica	18.3.2010.-18.3.2015.	106.512,00	121.727,00	0,00
13.	Jarče polje (stari)	21.3.2005.-9.11.2009.	246.277,00	247.076,00	0,00
	Jarče polje (novi)	7.3.2013.-31.12.2038.	109.424,00	104.743,00	4.681,00
14.	Broćanac	28.11.1996.-28.11.2021.	546.917,00	546.918,00	0,00
15.	Tounj (stari)	12.6.2000.-14.6.2013.	1.041.765,00	1.390.650,00	0,00
	Tounj (novi)	14.6.2013.-31.12.2028.	236.590,00	236.525,00	65,00
16.	Johovo	7.2.2001.-7.2.2011.	561.056,00	156.165,00	404.891,00
17.	Loskunja-Vojnić	14.7.2015.-14.7.2025.	51.104,00	51.104,00	0,00
18.	Pobijenka	10.5.2012.-31-12.2042.	1.943.330,00	1.953.539,00	0,00
Građevinski pijesak i šljunak					
19.	Brezovi rebar	20.5.2002.-20-5.2027.	472.703,00	476.241,00	0,00
Ciglarska glina					
20.	Rečica	8.6.2012.-30.5.2037.	1.435.092,00	1.435.111,00	0,00
Ukupno			11.848.542,00	11.914.662,00	409.637,00

Utvrđene su obveze koncesionara za varijabilni dio naknada za mineralne sirovine od početka ustroja Registra koncesija do svibnja 2016. u ukupnom iznosu 11.848.542,00 kn, koje su najvećim dijelom naplaćene zajedno s pripadajućim kamatama u iznosu 11.438.905,00 kn, a nenaplaćeno je 409.637,00 kn, dok je preplata iznosila 475.757,00 kn. Preplata u ukupnom iznosu 475.757,00 kn u Registru koncesija se vodi za koncesionare na eksploatacijskim poljima Zvečaj, Smuta, Kostelići, Gavani, Mali vuković, Barilović, Brod, Kremešnica, Jarče polje (stari), Broćanac, Tounj (stari), Pobijenka, Brezovi rebar i Rečica.

Prema podacima Ureda državne uprave na deset eksploatacijskih polja na području Županije, u 2015. je otkopano/pridobiveno 726 520 m³ mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala. Ured državne uprave ne raspolaže cjelovitim i sistematiziranim podacima o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina, jer koncesionari ne dostavljaju sve potrebne podatke.

Za eksploatacijsko polje Tounj (stari) u lipnju 2000. zaključen je ugovor za izvođenje rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina na 20 godina. U studenom 2010. otvoren je stečajni postupak nad koncesionarom, a u lipnju 2013. raskinut je ugovor o koncesiji. Uvidom u Registar koncesija, zadnji UPK obrazac koncesionar je dostavio u listopadu 2010., a tijekom 2010. i 2011. koncesionar je izvršio uplate u ukupnom iznosu 348.885,00 kn koje se vode kao preplata jer nije dostavio ispunjene UPK obrasce Uredu državne uprave. Zbog navedenog, obveze za varijabilni dio naknade nisu u cijelosti evidentirane u Registru koncesija, što nije u skladu s odredbom članka 10. Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, prema kojoj rudarski gospodarski subjekt koji je koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je dostaviti nadležnom tijelu za rudarstvo podatke za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina i tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u prethodnom kvartalu, najkasnije osmoga dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dopijeva petnaestoga dana narednog kvartala.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti aktivnosti za utvrđivanje stvarnog stanja obveza varijabilnog dijela naknade na eksploatacijskom polju Tounj (stari).

Potraživanja u ukupnom iznosu 409.637,00 kn se odnose na dospjela potraživanja na eksploatacijskim poljima Johovo i Jarče polje (novi). Na eksploatacijskom polju Johovo potraživanja u iznosu 404.891,00 kn nisu naplaćena, a koncesionar je u rujnu 2015. brisan iz sudskog registra. U ožujku 2016. Ured državne uprave je zatražio od Ministarstva financija, mišljenje o mogućnosti brisanja duga s obzirom da koncesionar više ne postoji u sudskom registru. Za potraživanja na eksploatacijskom polju Jarče polje (novi) u iznosu 4.681,00 kn, Ured državne uprave je slao obavijesti o dospjeloj a nepodmirenoj naknadi za koncesiju.

Rudarski gospodarski subjekti u postupku dodjele koncesije moraju izraditi Elaborat o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju. Na temelju elaborata i druge priložene dokumentacije Povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina donosi rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koju je rudarski gospodarski subjekt dužan potvrditi svakih pet godina. Rješenja o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koja nadležno povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave, ne sadrže podatak o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Nije propisana obveza da rudarski gospodarski subjekti dostavljaju elaborat Uredu državne uprave nego samo nadležnom povjerenstvu (Ministarstvo gospodarstva). Ministarstvo gospodarstva (povjerenstvo) ne dostavlja Elaborate o rezervama Uredu državne uprave, te Ured državne uprave nije u mogućnosti pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na navedeni elaborat.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva (Ministarstva gospodarstva) dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine obračunavane su na temelju Odluke o naknadi za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 101/04), koja je bila na snazi od srpnja 2004. do siječnja 2010. i kojom je naknada bila utvrđena u visini 2,6 % ukupnog prihoda ostvarenog prodajom mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade bio utvrđen u visini 7,5 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2014. i kojom je varijabilni dio naknade bio utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, te Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014. i kojom je minimalni iznos varijabilnog dijela naknade utvrđen u visini 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane mineralne sirovine, s time da su pojedinim koncesionarima naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. Prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, rudarska inspekcija od 2013. do 2016. nije obavila nijedan inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova na temelju kojeg bi donijela rješenje koje se dostavlja Uredu državne uprave. Za eksploatacijska polja koja su prenijeta na Republiku Hrvatsku, rudarska inspekcija je izdala potvrde o provedenim mjerama zaštite imovine i ljudi na eksploatacijskom polju.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspekcijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji radi provjere podataka o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti koje koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave.

Radi spoznaje o funkcioniranju sustava gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2016.), Državni Ured za reviziju zatražio je od jedinica lokalne samouprave na području Županije podatke o njihovim saznanjima o mogućoj protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina te jesu li o tome obavijestili nadležna tijela. Prema dostavljenim podacima, koji nisu cjeloviti s obzirom da dio jedinica lokalne samouprave nije dostavio podatke, Grad Karlovac navodi da je na području Grada jedan koncesionar na dva eksploatacijska polja (Brezov Rebar i Rečica), koji je u 2015. uplatio razliku u iznosu 153.699,00 kn manje uplaćene naknade za koncesiju, a prema rješenju Financijske policije iz veljače 2013.

Grad Ozalj navodi da je tijekom 2013. neovlašteno eksploatiran šljunak s obale rijeke Kupe, o čemu je Općina obavijestila policiju. Općina Kamanje navodi da je na području Općine postojalo eksploatacijsko polje na kojem je završena eksploatacija 1990., a do danas nije sanirano. U veljači 2016. inspekcija zaštite okoliša i prirode sastavila je zapisnik o utvrđenom, na temelju kojeg je komunalni redar izašao na očevid i donio rješenje prema kojem vlasnik zemljišta nije poduzeo mjere sanacije. Općina Lasinja navodi da je isključenost lokalnih jedinica iz postupka nadzora eksploatacije štetna za lokalne jedinice te ukazuje na mogućnost sumnje i prevare. Općina Tounj navodi da bi Općina trebala imati uvid u mjesečne podatke o otkopanim količinama na eksploatacijskim poljima koja se nalaze na području Općine, zbog toga što se najbolje stvarne količine koje se eksploatiraju mogu kontrolirati na temelju broja kamiona ili vagona koji izađu iz kamenoloma. Dalje navodi, da bi se kontrola eksploatacijskih polja trebala obavljati godišnje na temelju geodetske snimke prije i poslije miniranja kamena, jer nakon što se utvrde velike količine nelegalne eksploatacije, koncesionari prijave stečaj, a naknada se nema od koga naplatiti. Također, navodi da na dijelovima eksploatacijskog polja koja više nisu obuhvaćena eksploatacijom, nije izvršena sanacija iako je planirana u elaboratu studije zaštite okoliša.

U navedenom elaboratu uvjet Općine je bio izgradnja zaobilazne ceste da kamioni ne prolaze kroz naselje, ali do obavljanja revizije (svibanj 2016.) ništa nije učinjeno. Iste probleme vezano za nedostavljanje podataka o eksploatiranim količinama navodi i Općina Krnjak, kao i nemogućnosti uvida u izvješća izvršenih nadzora nadležnih inspekcija. Općina Vojnić navodi da je prema nalogu inspekcije zaštite okoliša izvršila obvezu sanacije opasnog otpada na starom eksploatacijskom polju Johovo u iznosu 171.084,00 kn, koje se nalazi na području Općine na poljoprivrednom zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Za povrat sredstava, Općina se obratila Ministarstvu poljoprivrede, Ministarstvu gospodarstva, Uredu državne uprave, Županiji, ali prema očitovanju Općine, nitko nije nadležan za navedeno.

Zbog činjenice da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, od izuzetnog značaja je sprječavanje otuđenja tih resursa, odnosno sprječavanje moguće protupravne eksploatacije. Stoga Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije, kao nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija. Učinkovita suradnja trebala bi pridonijeti smanjenju štete počinjene Republici Hrvatskoj te ostvarenju održivog gospodarenja mineralnim sirovinama.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Izvođenjem rudarskih radova pri eksploataciji mineralnih sirovina utječe se na okoliš te su stoga odredbama Zakona o rudarstvu, između ostalog, propisane obveze rudarskih gospodarskih subjekata u svrhu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi. Sanacijom prostora, prema odredbi članka 12. Zakona o rudarstvu, smatraju se rudarski radovi radi provedbe mjera osiguranja rudarskim radovima otkopanih prostora kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude i imovinu, kao i za prirodu i okoliš, kao i radi privođenja namjeni određenoj dokumentima prostornog uređenja ako su za to ispunjene pretpostavke.

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, te ministarstvo nadležno za pomorstvo ako se rudarski radovi izvode na pomorskom dobru. Ako su provedene mjere osiguranja dovoljne, rudarska inspekcija i inspekcija zaštite okoliša izdaju rudarskom gospodarskom subjektu potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Na eksploatacijskom polju Johovo je zaključen ugovor o eksploataciji mineralnih sirovina u veljači 2001. na deset godina. U rujnu 2015. koncesionar je brisan iz sudskog registra. U svibnju 2014. Ured državne uprave je zatražio očitovanje inspekcije zaštite okoliša i rudarske inspekcije o mogućnosti nastanka opasnosti za prirodu i okoliš na eksploatacijskom polju Johovo s obzirom da je ugovor o koncesiji istekao u veljači 2011. Inspeksijskim nadzorom rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša je utvrđeno da se radovi ne obavljaju i da nisu provedene mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. U prosincu 2014. Ured državne uprave je zatražio od koncesionara sanaciju eksploatacijskog polja Johovo u skladu s odredbom članka 101. Zakona o rudarstvu. Inspekcija zaštite okoliša zatražila je postupanje Općine Vojnić za otklanjanje opasnosti s navedenog eksploatacijskog polja u skladu s odredbom članka 36. stavka 3. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13). Prema obrazloženju Općine Vojnić, Općina je izvršila obvezu sanacije opasnog otpada na eksploatacijskom polju Johovo. Prema obrazloženju Ureda državne uprave i očitovanju rudarskog inspektora od rujna 2014., nisu provedene mjere osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.

Na eksploatacijskim poljima Brod i Kostelići, koncesionarima je u veljači 2000., odnosno u listopadu 2008., Ured državne uprave temeljem rješenja odobrio izvođenje rudarskih radova, te su zaključeni ugovori o koncesiji. Koncesija za eksploatacijsko polje Kostelići trajala je do siječnja 2013., a za eksploatacijsko polje Brod do travnja 2015. Ured državne uprave nema saznanja o provedenoj sanaciji na eksploatacijskim poljima.

Državni ured za reviziju predlaže obavijestiti državno odvjetništvo da na eksploatacijskom polju Johovo nije provedena sanacija. Nadalje, predlaže u suradnji s nadležnim inspekcijama utvrditi jesu li koncesionari na eksploatacijskim poljima Brod i Kostelići proveli sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.

Prema odredbi članka 76. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt kojem se daje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina, dužan je prije zaključivanja i potpisivanja ugovora o koncesiji dostaviti davatelju koncesije jamstvo za troškove sanacije eksploatacijskog polja, a prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, davatelj koncesije dužan je redovito provjeravati valjanost jamstva. Ured državne uprave vodi evidenciju primljenih jamstava (zadužnica) osiguranja naplate naknade za koncesiju, naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji i troškova sanacije eksploatacijskog polja. Svi koncesionari su dostavili jamstva (zadužnice) u iznosima od 60.000,00 kn do 1.350.000,00 kn.

Ured državne uprave nije provjeravao valjanost jamstava. U ispostavi Ogulin provjeravana su jamstva za tri koncesionara koja imaju ugovor. Na eksploatacijskim poljima Loskunja Vojnić i Batnoga zaključeni su ugovori s koncesionarima u srpnju 2015., odnosno u studenom 2015. Odlukom o davanju koncesije za navedena eksploatacijska polja, Ured državne uprave nije odredio način provjere valjanosti jamstva, što je propisano odredbom članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju predlaže odrediti način provjere valjanosti jamstva u odluci o davanju koncesije, te redovito provjeravati valjanost pribavljenih jamstava.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja** te daje sljedeći nalog i preporuke:

- Donositi srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija u skladu sa Zakonom o koncesijama, te objediniti plan davanja koncesija za Ured državne uprave.
- Provesti postupak prijenosa ovlaštenja na Republiku Hrvatsku za dva eksploatacijska polja (Kremešnica-Lasinjski sjeničak i Crna draga) čiji ovlaštenici nisu u roku ishodili rudarsku koncesiju. Predlaže se UPK obrasce iz ispostave Ogulin dostavljati u Karlovac zbog unosa podataka u Registar koncesija. Predlaže se pravodobno pribavljati podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, koje su koncesionari obvezni dostavljati Uredu državne uprave prema odredbama Zakona o rudarstvu i Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina, te pribavljene podatke provjeravati, analizirati i sistematizirati s ciljem učinkovitog gospodarenja mineralnim sirovinama.
- Objediniti izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara na propisanom obrascu.
- Poduzeti aktivnosti za utvrđivanje stvarnog stanja obveza varijabilnog dijela naknade na eksploatacijskom polju Tounj (stari).
- Zatražiti od nadležnog povjerenstva (Ministarstva gospodarstva) dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.
- Zatražiti od rudarske inspekcije redovito obavljanje inspeksijskog nadzora na eksploatacijskim poljima za koja su zaključeni ugovori o koncesiji radi provjere podataka o otkopanim/pridobivenim količinama mineralnih sirovina i iskazanoj tržišnoj vrijednosti koje koncesionari dostavljaju Uredu državne uprave.

- Uspostaviti učinkovitu suradnju Ureda državne uprave i rudarske inspekcije, kao nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, kako bi se osigurala razmjena informacija o eksploataciji mineralnih sirovina te pravodobno i učinkovito spriječila moguća protupravna eksploatacija.
- Obavijestiti državno odvjetništvo da na eksploatacijskom polju Johovo nije provedena sanacija. Predlaže se u suradnji s nadležnim inspekcijama utvrditi jesu li koncesionari na eksploatacijskim poljima Brod i Kostelići proveli sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.
- Odrediti način provjere valjanosti jamstva u odluci o davanju koncesije, te redovito provjeravati valjanost pribavljenih jamstava.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenog naloga i preporuka pridonijela poboljšanju postupanja pri vođenju propisanih registara i evidencija, provođenju postupaka usklađenja s odredbama važećeg Zakona o rudarstvu, kontroli obračuna naknade za mineralne sirovine te provedbi odgovarajućeg nadzora, što bi pridonijelo i učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave navodi da je na zahtjev Ministarstva financija iz studenog 2013., dostavio dopis navedenom ministarstvu u kojem obrazlaže da se srednjoročni plan ne dostavlja jer će u skladu s člankom 169. Zakona o rudarstvu, nadležnost Ureda državne uprave prijeći na ministarstvo nadležno za rudarstvo. Na navedeno Ministarstvo financija se nije očitovalo, niti je dostavljalo ponovljene zahtjeve. Ured državne uprave navodi da će izraditi srednjoročni (trogodišnji) plan davanja koncesija za 2017. do 2019., te će objediniti plan davanja koncesija za Ured državne uprave.

Vezano za prijenos eksploatacijskih polja Kremešnica-Lasinjski sjeničak i Crna draga na Republiku Hrvatsku, Ured državne uprave navodi da je u veljači i listopadu 2015., te siječnju 2016. pozvao ovlaštenika da dostavi potvrde rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša da je na eksploatacijskim poljima provedena sanacija i provedene sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš kako bi se polja prenijela na Republiku Hrvatsku. Ovlaštenik Uredu državne uprave nije dostavio navedene potvrde. Zbog navedenog je Ured državne uprave u listopadu 2016. zatražio od rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša, navedene potvrde. Ured državne uprave navodi da će nakon primitka potvrda od nadležnih inspekcija, eksploatacijska polja Kremešnica-Lasinjski sjeničak i Crna draga, prenijeti ovlaštenje na Republiku Hrvatsku.

Ured državne uprave navodi da će vezano za unos podataka u Registar koncesija u ispostavi Ogulin, službenik koji radi na poslovima rudarstva ishoditi ovlaštenje za pristup i rad u Registru koncesija pomoću kojeg će ubuduće samostalno unositi podatke u Registar koncesija. Nadalje, obrazlaže da za dosadašnji način unosa podataka u Registar koncesija, Ministarstvo financija nije imalo primjedbi.

Vezano za dostavljanje dokumentacije o godišnjoj eksploataciji i rezervama mineralnih sirovina, Ured državne uprave obrazlaže da redovito obavještava koncesionare na obvezu dostavljanja izvješća o godišnjoj eksploataciji u skladu s odredbama članka 57. Zakona o rudarstvu. Nadalje, navodi da je odredbom članka 161. navedenog zakona propisana kazna u iznosu od 50.000,00 kn do 250.000,00 kn ako fizička ili pravna osoba u propisanom roku ministarstvu nadležnom za rudarstvo ne dostavi podatke određene člankom 57. Zakona o rudarstvu. Navedenom odredbom nije propisana kazna ako se podaci ne dostave i Uredu državne uprave. Provjeravanje, analiziranje i sistematiziranje pribavljenih podataka od strane Ureda državne uprave nije propisano odredbama Zakona o rudarstvu, te je za navedene analize potrebno stručno znanje rudarske struke.

Ured državne uprave navodi da će ubuduće objedinjavati izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara na propisanom obrascu za područje cijele Županije.

Vezano za dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz elaborata o rezervama mineralne sirovine od nadležnog povjerenstva (Ministarstva gospodarstva), Ured državne uprave smatra da je praćenje točnosti podataka o otkopanim/pridobivenim količinama kao i njihova tržišna vrijednost koju prijavljuju rudarski gospodarski subjekti, u nadležnosti inspekcije. Vezano za iskazivanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralnih sirovina koje Ministarstvo gospodarstva dostavlja Uredu državne uprave, Ured državne uprave smatra da ja potrebno uspostaviti procedure od strane nadležnih tijela koje bi se primjenjivale u svim uredima državne uprave na području Republike Hrvatske.

Vezano za redovito obavljanje inspeksijskog nadzora na eksploatacijskim poljima, Ured državne uprave obrazlaže da je navedeno u nadležnosti rudarske inspekcije Ministarstva gospodarstva.

Vežano za učinkovitu suradnju s rudarskom inspekcijom, kao i nadležnih tijela koja obavljaju aktivnosti iz područja rudarstva, te jedinica lokalne samouprave na čijem području se eksploatiraju mineralne sirovine, Ured državne uprave je mišljenja da je suradnja s rudarskom inspekcijom učinkovita, te da inspekcija postupa na svaki zahtjev Ureda državne uprave koji se odnosi na nadzor nad eksploatacijskim poljima u smislu provedenih mjera osiguranja kojima se isključuje mogućnost nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš.

Ured državne uprave navodi da je na eksploatacijskom polju Johovo, ugovor o koncesiji istekao 2011., a koncesionar nije izvršio sanaciju. Kako nije bilo realno da treća osoba izvrši sanaciju upravo zbog problema naplate, Ured državne uprave je uz konzultacije s Ministarstvom gospodarstva donio odluku da eksploatacijsko polje prenese na Republiku Hrvatsku iako nije sanirano. Ured državne uprave navodi da će se problem nesaniranog eksploatacijskog polja riješiti davanjem koncesije novom koncesionaru koji će preuzeti i obvezu sanacije polja, kao što je učinjeno na eksploatacijskom polju Plaškarica (natječajnom dokumentacijom za javno nadmetanje navedena je obveza sanacije eksploatacijskog polja koju će preuzeti budući koncesionar). Nadalje, Ured državne uprave navodi da će postupiti prema navedenoj preporuci, odnosno obavijestiti nadležno državno odvjetništvo o navedenim činjenicama.

Vežano za provođenje mjera osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš na eksploatacijskom polju Brod, Ured državne uprave obrazlaže da je ugovor za koncesiju istekao u travnju 2015., te je koncesionar predao zahtjev za zaključivanje dodatka ugovora o koncesiji na dvije godine. Ured državne uprave je u prosincu 2015. prekinuo postupak rješavanja po zahtjevu koncesionara, do pravomoćnosti presude nadležnog suda. Ured državne uprave navodi da je donijeta sudska presuda u korist koncesionara te da će Ured državne uprave nakon dobivanja pravomoćne presude nastaviti postupak dodjele koncesije.

Ured državne uprave navodi da će na eksploatacijskom polju Kostelići ispostava Ogulin u suradnji s nadležnim inspekcijama utvrditi je li koncesionar proveo sve mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš, te će se u skladu s tim poduzeti i sve druge potrebne radnje.

Nadalje, Ured državne uprave navodi da će odrediti način provjere valjanosti jamstva u odluci o davanju koncesije, te tražiti potvrde da su zadužnice upisane u registar zadužnica.